

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 307/1999**z dnia 8 lutego 1999 r.**

zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie oraz rozporządzenie (EWG) nr 574/72 w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w celu objęcia nimi studentów

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 51 i 235,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾, przedstawiony po konsultacji z Komisją Administracyjną ds. Zabezpieczenia Społecznego Pracowników Migrujących,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 3 lit. c) Traktatu stanowi, że działalność Wspólnot obejmuje, na warunkach określonych w Traktacie, zniesienie przeszkód w swobodnym przepływie osób, istniejących między Państwami Członkowskimi.
- (2) Artykuł 7a Traktatu stanowi, że rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, na którym zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału zgodnie z postanowieniami Traktatu.
- (3) W celu ustanowienia swobody przepływu pracowników najemnych i osób pracujących na własny rachunek oraz w celu usunięcia przeszkód, jakie mogłyby wyniknąć, w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, w związku ze stosowaniem jedynie krajowego ustawodawstwa, Rada, na podstawie art. 51 i 235 Traktatu, przyjęła rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie ⁽⁴⁾ oraz rozporządzenie (EWG) nr 574/72 w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 ⁽⁵⁾.
- (4) Ponadto zakres stosowania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 musi być rozszerzony w taki sposób, aby objąć, zasadniczo, specjalne systemy obejmujące studentów.
- (5) W dziedzinie zabezpieczenia społecznego stosowanie jedynie krajowego ustawodawstwa nie pozwala na zagwarantowanie studentom, przemieszczającym się we Wspólnocie, wystarczającej ochrony; w celu uczynienia swobodnego przepływu osób w pełni skutecznym niezbędne jest skoordynowanie stosowanych do nich systemów zabezpieczenia społecznego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 46 z 20.2.1992, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 94 z 13.4.1992, str. 326.

⁽³⁾ Dz.U. C 98 z 21.4.1992, str. 4.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 149 z 5.7.1971, str. 2. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1606/98 (Dz.U. L 209 z 25.7.1998, str. 1).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 74 z 27.3.1972, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1606/98 (Dz.U. L 209 z 25.7.1998, str. 1).

- (6) Ze względu na konieczność zagwarantowania przestrzegania zasady równości niezbędne jest stosowanie, w odniesieniu do studentów, szczególnych zasad, mających zastosowanie do pracowników najemnych i osób prowadzących działalność na własny rachunek; zasady te, ze względu na prostotę i przejrzystość, muszą uzupełniać przepisy już obowiązujące w stosunku do pracowników najemnych i osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz członków ich rodzin.
- (7) Niezbędne jest dostosowanie rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i (EWG) nr 574/72, tak aby umożliwić stosowanie w odniesieniu do studentów, przemieszczających się we Wspólnocie, przepisów wymienionych rozporządzeń, uwzględniając szczególną sytuację, w jakiej znajdują się te osoby, jak i szczególne zasady systemów, którym podlegają, oraz szczególne rodzaje świadczeń, do których mają oni prawo.
- (8) Nawet jeżeli szczególna sytuacja, w której znajdują się studenci, nie pozwoliła na ustalenie zasad umożliwiających wskazanie właściwego ustawodawstwa, niezbędne jest jednak unikanie, na ile to możliwe, by zainteresowani podlegali podwójnemu obowiązkowi zapłaty składek lub by przysługiwały im podwójne prawa do świadczeń.
- (9) Dostosowania, jakie muszą być wprowadzone do ustalonych definicji rozporządzenia (EWG) nr 1408/71, wymagają również dostosowania załącznika VI.
- (10) Szczególna sytuacja Luksemburga, w którym wszyscy studenci odbywający studia za granicą są uprawnieni do korzystania z opieki zdrowotnej, uzasadnia, by studenci ci byli automatycznie zwalniani z obowiązku podlegania systemowi ubezpieczenia zdrowotnego w państwie, w którym odbywają studia.
- (11) Ze względu na szczególną sytuację studentów nie było możliwe ustanowienie powszechnego systemu koordynacji praw studentów do zabezpieczenia społecznego na szczeblu wspólnotowym, w szczególności jeżeli chodzi o świadczenia z tytułu inwalidztwa; między poszczególnymi Państwami Członkowskimi istnieją zasadnicze różnice między świadczeniami z tytułu zabezpieczenia społecznego przysługującymi studentom, w szczególności jeżeli chodzi o specjalne świadczenia nieskładkowe, które mają się przyczyniać do pokrycia dodatkowych kosztów wiążących się z potrzebami osób niepełnosprawnych w zakresie opieki i przemieszczania się; Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich uznał, że szczegółowe zasady przyznawania niektórych świadczeń związane są ściśle ze szczególnymi warunkami gospodarczymi i społecznymi; ograniczone odstępstwo od zasad koordynacji okresów przewidzianych w art. 10a ust. 2 rozporządzenia EWG nr 1408/71 jest wobec tego uzasadnione.
- (12) Traktat nie przewiduje uprawnień niezbędnych dla przyjęcia odpowiednich środków w dziedzinie zabezpieczenia społecznego studentów i że, w związku z tym, powołanie się na art. 235 Traktatu w związku z art. 51 jest uzasadnione.
- (13) Niniejsze rozporządzenie stosuje się bez uszczerbku dla warunków przewidzianych w dyrektywie 93/96/EWG⁽¹⁾ w sprawie prawa pobytu dla studentów,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (EWG) nr 1408/71 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) po lit. c) dodaje się literę w brzmieniu:

„ca) »student« oznacza każdą osobę inną niż pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek lub członka jego rodziny, lub osobę pozostałą przy życiu w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, która odbywa studia lub kształcenie zawodowe, prowadzące do uzyskania kwalifikacji urzędowo uznawanych przez władze Państwa Członkowskiego i która ubezpieczona jest w ramach powszechnego systemu zabezpieczenia społecznego lub szczególnego systemu zabezpieczenia społecznego, stosowanego w odniesieniu do studentów;”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 18.12.1993, str. 59.

- b) w lit. f), i) oraz ii) wyrazy „pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek” zastępuje się wyrazami „pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek, lub student”;
- 2) artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Zakres podmiotowy

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do pracowników najemnych lub do osób prowadzących działalność na własny rachunek, lub do studentów, którzy podlegają lub podlegali ustawodawstwu jednego lub kilku Państw Członkowskich i są obywatelami jednego z Państw Członkowskich lub są bezpaństwowcami lub uchodźcami, zamieszkałymi na terytorium jednego z Państw Członkowskich, jak i do członków ich rodzin i do osób pozostałych przy życiu.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do osób pozostałych przy życiu po śmierci pracowników najemnych lub osób prowadzących działalność na własny rachunek, lub studentów, którzy podlegali ustawodawstwu jednego lub kilku Państw Członkowskich, niezależnie od obywatelstwa tych osób, o ile osoby pozostałe przy życiu są obywatelami jednego z Państw Członkowskich lub bezpaństwowcami, lub uchodźcami, zamieszkałymi na terytorium jednego z Państw Członkowskich.”;
- 3) w art. 9a tekstu w języku niemieckim wyrazy „der Arbeitnehmer oder Selbständige” zastępuje się wyrazami „die Person”;
- 4) w art. 10 ust. 2 skreśla się wyrazy „jako pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek”;
- 5) artykuł 22c skreśla się;
- 6) w tytule III rozdział 1 dodaje się sekcję 5a w brzmieniu:

„Sekcja 5a

Osoby, które odbywają studia lub kształcenie zawodowe, i członkowie ich rodzin

Artykuł 34a

Szczególne przepisy dotyczące studentów i członków ich rodzin

Przepisy art. 18, 19, art. 22 ust. 1 lit. a) i c), art. 22 ust. 2 akapit drugi, art. 22 ust. 3, art. 23, 24 oraz sekcje 6 i 7 stosuje się odpowiednio do studentów i członków ich rodzin, tam gdzie jest to właściwe.

Artykuł 34b

Przepisy wspólne

Osoba określona w art. 22 ust. 1 i 3, w art. 34a, która przebywa w Państwie Członkowskim innym niż państwo właściwe w celu odbycia tam studiów lub kształcenia zawodowego, prowadzącego do uzyskania kwalifikacji urzędowo uznawanych przez władze Państwa Członkowskiego, jak i członkowie jej rodziny, którzy towarzyszą jej w trakcie pobytu, objęci są przepisami art. 22 ust. 1 lit. a) w każdym przypadku wymagającym udzielenia świadczeń w trakcie pobytu na terytorium Państwa Członkowskiego, gdzie osoba ta odbywa studia lub kształcenie zawodowe.”;

- 7) w art. 35 ust. 3 wyrazy „nie stosuje się do pracowników najemnych ani do osób prowadzących działalność na własny rachunek, ani do członków ich rodzin” zastępuje się wyrazami „nie stosuje się do osób”;
- 8) w tytule III rozdział 4 dodaje się sekcję 5 w brzmieniu:

„Sekcja 5

Studenci

Artykuł 63a

Przepisy sekcji 1-4 stosuje się odpowiednio do studentów.”;

- 9) dodaje się art. 66a w brzmieniu:

„Artykuł 66a

Studenci

Przepisy art. 64-66 stosuje się odpowiednio do studentów i do członków ich rodzin.”;

- 10) dodaje się art. 76a w brzmieniu:

„Artykuł 76a

Studenci

Przepisy art. 72 stosuje się odpowiednio do studentów.”;

- 11) dodaje się art. 95d w brzmieniu:

„Artykuł 95d

Przepisy przejściowe dotyczące studentów

1. Na podstawie niniejszego rozporządzenia studenci, członkowie ich rodzin i osoby pozostałe przy życiu po ich śmierci nie nabywają żadnego prawa za okres przed 1 maja 1999 r.

2. Każdy okres ubezpieczenia i, w odpowiednim przypadku, każdy okres zatrudnienia, prowadzenia działalności na własny rachunek lub zamieszkania, ukończony zgodnie z ustawodawstwem Państwa Członkowskiego przed dniem 1 maja 1999 r., jest uwzględniany do celów ustalenia praw nabytych zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

3. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 na podstawie niniejszego rozporządzenia prawo zostaje nabyte, nawet jeżeli odnosi się ono do zdarzenia, które nastąpiło przed 1 maja 1999 r.

4. Każde świadczenie, które nie zostało przyznane lub którego udzielanie zostało zawieszona ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania zainteresowanego, zostaje, na jego wniosek, ustalone lub przywrócone, począwszy od 1 maja 1999 r., pod warunkiem że przyznane świadczenia na podstawie uprawnienia nie spowodowały powstania płatności ryczałtowych.

5. Jeżeli wniosek, określony w ust. 4, zostaje wniesiony w terminie dwóch lat, począwszy od 1 maja 1999 r., prawa studentów, członków ich rodzin lub osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, wynikające z niniejszego rozporządzenia, nabywane są, począwszy od tej daty, przy czym ustawodawstwa każdego Państwa Członkowskiego dotyczącego utraty lub przedawnienia praw nie można powoływać wobec zainteresowanych.

6. Jeżeli wniosek, określony w ust. 4, zostaje wniesiony po upływie dwóch lat, począwszy od dnia 1 maja 1999 r., prawa niewygasłe lub prawa nieprzedawnione przysługują, począwszy od daty wniesienia wniosku, z zastrzeżeniem korzystniejszych przepisów prawnych każdego Państwa Członkowskiego.”;

- 12) w załączniku VI wprowadza się następujące zmiany:

- a) w sekcji „D. HISZPANIA” dodaje się punkt w brzmieniu:

„9. Specjalny system dla studentów hiszpańskich (»Seguro Escolar«) nie opiera się, do celów przyznawania świadczeń, na ukończeniu okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub zamieszkania, tak jak zostały one określone w art. 1 lit. r), s) i sa) rozporządzenia. Dlatego instytucje hiszpańskie nie mogą wydawać odpowiednich zaświadczeń w celu sumowania okresów.

Jednakże specjalny system dla studentów hiszpańskich będzie stosować się w odniesieniu do studentów, którzy są obywatelami innych Państw Członkowskich i którzy studiuje w Hiszpanii, na takich samych warunkach jak w odniesieniu do studentów będących obywatelami hiszpańskimi.”;

- b) w sekcji „I. LUKSEMBURG” dodaje się punkt w brzmieniu:

„8. Osoby objęte systemem ubezpieczenia zdrowotnego w Wielkim Księstwie Luksemburga i które odbywają studia w innym Państwie Członkowskim, zwolnione są z obowiązku ubezpieczenia w charakterze studenta zgodnie z ustawodawstwem państwa, w którym odbywają studia.”;

c) w sekcji „O. ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO” dodaje się punkt w brzmieniu:

„21. W przypadku studentów lub członków ich rodzin lub osób pozostałych przy życiu po śmierci studenta art. 10a ust. 2 rozporządzenia nie stosuje się w odniesieniu do świadczeń, których jedynym celem jest szczególna ochrona osób niepełnosprawnych.”

Artykuł 2

Artykuł 120 rozporządzenia (EWG) nr 574/72 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 120

Osoby, które odbywają studia lub kształcenie zawodowe

Przepisy niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem przepisów art. 10 i 10a, stosuje się, gdzie jest to właściwe, odpowiednio do studentów.”

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 8 lutego 1999 r.

W imieniu Rady

O. LAFONTAINE

Przewodniczący
